

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

O serbare ortodoxă.

În sala Teatrului Național, plină de părinți, profesori, profesoare, elevi și eleve dela vre-o douăzeci de școale românești din Cluj, s'a desfășurat într'o intimă și plăcută atmosferă, serbarea distribuirii de premii elevilor ce s'au distins în studiul religiei, organizată de Societatea Națională a Femeilor Ortodoxe, în ziua de Duminică, 9 Iunie ora 11 a. m.

Întreg comitetul în frunte cu președintele său de onoare P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan și președinta Zina Moroianu, s'au așezat pe scenă la o masă lungă încărcată de vre-o 125 mănunchiuri de cărți (vre-o 400 volume) legate cu treicolori. Tot atâția premianți și premiante își așteptau rândul între culise, plini de emoție.

Prea Sf. Sa deschizând serbarea în cuvântarea rostită a spus următoarele: Soc. Naț. a Femeilor Ortodoxe, filiala Cluj, între alte prea frumoase probleme demne de inițiat, a statornicit în programul său de lucru și acordarea de premii pentru elevii cari se disting în studiul religiei. După părerea celor mai apreciați pedagogi, studiul religiei este de cea mai mare importanță în educație, căci e constatat că educația fără religie și fără temeuri morale nu ajută la întărirea caracterelor, la prosperarea societății, la întărirea și consolidarea statelor.

Aceste premii — cari pentru mulți vor forma o scumpă amintire — sunt destinate acelor cari și-au făcut mai mult decât datoria. A ne face mai mult decât datoria, e o necesitate impusă de împrejurările între cari se luptă țara și neamul nostru pentru a-și desăvârși consolidarea. Această datorie ne vom putea-o îndeplini tinzând spre

desăvârșirea sufletelor noastre, întărindu-le în credință, în dragoste de limbă și lege și mai ales de muncă. Cei ce s'au distins în studiul religiei înseamnă că au credință și dragoste față de biserică, care a făcut atâta pentru neamul nostru, și'n prezent și viitor e menită să îngrijească de sănătatea morală a neamului nostru. Incheie cerând binecuvântarea lui Dumnezeu peste tinerimea școlară, care este nădejdea neamului.

Dna președintă Zina Moroianu în cuvântarea sa a relevat aceeași importanță a studiului religiei. Își exprimă bucuria că Soc. Ort. poate prin această serbare să contribuie la întărirea sentimentului religios și a ortodoxiei în general. Anunță că vor fi premiați și trei elevi cari au făcut cele mai reușite lucrări de „Ziua Mamii“.

S'a început premiarea, chemați fiind prin glasul dnei Olimpia Bârsan, fiecare dintre cei premiați, întâi micii elevi și eleve ale școalelor primare, apoi cei din școalele secundare. Cu totul au fost 127 elevi și eleve din 21 școale. Elevele — toate îmbrăcate în costume naționale — pe lângă cărți au primit ca premiu și câte o cruciuliță de argint cu lăntșor, ce li s'a atârnat la gât de către dna Sofia Șt. Meteș. Fiecare premiant a fost primit cu aplauze de către colegi și public. Sfârșită premiarea, eleva Maria Cojocneanu din cl. VII. a șc. normale, a mulțumit comitetului pentru premiile acordate, făgăduind că în viață își vor face datoria și vor fi adevărați creștini prin fapte și vorbe, apărând cu putere credința strămoșească, întărind biserica și țara.

Di prof. N. Bogdan, dir. lic. Reg. Maria, în numele corpului didactic a mulțumit comitetului, laudându-i această frumoasă

faptă de încurajare a sentimentului religios. Această acțiune e foarte bine venită și de ajutor în lupta pentru educația morală de care are atâta nevoie generația actuală, în urma crizei morale ce stăpânește pe contemporani.

Prea Sf. Sa încheie apoi serbarea cu o scurtă cuvântare la ora 12.

Toți am plecat deplin satisfăcuți că s'a făcut un lucru bun și mai ales folositor sufletelor celor premiați, sădindu-li-se un un strop de dragoste creștinească și cu cuvântul și cu fapta. Serbări asemănătoare se pot organiza și la sate cu ocaziunea încheierii anului școlar, instituind premii asemănătoare pentru cei ce s'au distins în studiul religiunii sau în dragostea față de biserică.

CREAȚIUNEA LUMII

(Urmare).

Senzul alegoriei după Lempl este: că timpul activității divine începând cu momentul când a separat lumina de întunec, până ce a creat prima pereche de oameni și a binecuvântat-o, stă în același raport față de timpul de odihnă al lui D-zeu, în care stă cele 6 zile de lucru ale săptămânii omenești, față de ziua de odihnă care le urmează.

Părerea lui Lempl este la fel de greșită ca și a lui Stoppani, căci dacă actul creației cuprins între formulele „s'a făcut seară“ și „s'a făcut dimineață“ avem să-l interpretăm verbal, pentrucă numai formulele trebuie să le interpretăm alegoric. Iar dacă interpretăm alegoric formulele cari limitează o zi (indirect înșasi noțiunea zi) luăm tratatului biblic ramele în care este încadrat, și nu mai este un prototip al săptămânii omenești, despre care totuși Lempl vorbește.

Există în fine și o a treia formă a alegorismului, care nu numai că în Hexaemeron nu admite zile, dar chiar și actele creației le consideră de simple alegorii. Lumina și cerul ar fi îngerii; adâncul ar fi infernul; apele de sus și cele de jos, îngerii buni și răi; soarele și luna, Hristos și biserica.

A fost cultivat în antichitate, când a și apus. Azi nimeni nu mai pomenește de el.

5. Liturgismul.

Liturgismul consideră primul capitol al Genezei drept un tratat, în care fiecare zi din săptămână este consacrată unui act creator.

Precum la egipteni fiecare zi este consacrată unei zeități, iar la babiloneni unei planete, Moise în opoziție cu păgânismul închină fiecare zi din săptămână amintirii unui act creatoric al lui D-zeu. Deci cap. I. din Geneză nu ne înfățișează un tratat privitor la creațiune, ci un tratat de consacrare, de aceea nici nu are nimic comun cu cosmogonia științifică, având un caracter pur liturgic.

Se obiectează în general acestei teorii următoarele:

Pentru ce Moise își începe Geneza, o carte pur istorică, printr'un tratat de consacrare, când mai consult ar fi fost să-l încopcieze de Levitic?

De unde s'ar putea trage concluzia, că tratatul nu are un caracter istoric?

Este iarăși o presupunere neîntemeiată, că în timpul exilului babilonean, un iudeu oarecâte a imprimat Hexaemeronului aceea consacrare a zilelor de pe săptămână, orientându-se după obiceiul babilonean.

Liturgismul a avut un singur aderent în persoana episcopului William Clifford.

6. Teoria ideal-liturgică.

De Grise (De Hexaemero secundum caput primum Geneseos ad litteram)¹⁾ unește idealismul cu liturgismul. După această combinație textul biblic ar evidenția în activitatea creatorică a lui D-zeu 6 momente logic distincte între olaltă, nu însă 6 zile de lucru. În formulele de încheiere al fiecărui moment creatoric nu avem să căutăm problematicile zile ale creației, cât timp acele formule au un caracter pur liturgic, și sunt introduse cu scopul de a reduce săptămâna omenească la D-zeu. Primul cap. din geneză nu ne prezintă nici o dată cronologică, nu intenționează a limita în timp actul creației.

Obiecțiunile aduse părerii lui De Grise sunt identice cu cele aduse celor două teorii în parte.

¹⁾ Kern „Eine neue Erklärung des Hexaemeron“ 1891 p. 139.

7. *Profetismul.*

Teologul german Scholz într-o revistă germană pune în circulație părerea, că un autor sfânt de mai târziu a imprimat primul capitol din geneză ideile privitoare la timpul messianic înfățișate de profeți. În activitatea celor 6 zile nu este nici un moment istoric, ci numai teologie speculativă. Poporul Israil cunoștea tot atât de puțin trecutul și istoria religioasă a neamului omenesc, cât și celelalte popoare. Prin „lumină“ zice Scholz avem să înțelegem ființa împărăției messianice, precum și darurile pe cari le împrumută această împărăție celor drești. Soarele este chipul lui Messia. Deci ziua primă și a patra ar fi pur messianice.

Destul, că prin această metodă putem despoia întreaga Biblie de caracterul istoric, interpretând totul alegoric. Putem reduce această carte sfântă, la o lucrare cabalistă.

8. *Poetismul.*

Poetismul vede în istorisirea biblică despre creațiune, o cântare, un imn, al cărui sâmbure este actul creațiunii. Haina în care este îmbrăcat acest adevăr, forma de expunere, nu trebuie luată drept ceva real, cât timp este numai un produs al fantaziei poetice. Impărțirea actului creațiunii în 6 părți și încadrarea lui în 6 zile aparține formei și nu fondului.

Astfel interpretând Hexaameronul, natural că Biblia nu se poate ciocni cu științele naturale.

Desigur că și asupra primului capitol din geneză într-o măsură oarecare planează duhul poetic, dacă îl punem însă în paralelă cu ps. 103 și lob 38, unde se vorbește tot despre creațiune, putem vedea că în capitolul nostru nu avem de a face cu un imn. Din contră Hexaameronul și ca fond și ca formă voește să ne arate că este începutul întregii istorii, este deci inadmisibil a-l despoia tocmai de caracterul istoricității.

Este iarăși nelogic a considera tratatul despre creațiune drept o rugăciune, o rugăciune plină de inspirație a omului paradisc, chemat de D-zeu la viață, conștiință și libertate, căci pentru a putea atribui acest nou caracter Hexaameronului, ar tre-

bui mai întâi să facem o radicală transformare a noțiunii rugăciune.

9. *Interpretarea teologică-estetică a Hexaameronului.*

Făuritor al acestei noi teorii este considerat Minyon în tratatele: „Die dogmatischen und literarischen Grundlagen zur Erklarung des bibl. Schöpfungsberichtes“ și „Die bibl. Schöpfungstage“ apărute întâi în revista germană „Der Katolik“ în anii 1910, 1911.

Ideile fundamentale din aceste tratate sunt următoarele: Creatorul lumii este suprema inteligență; tocmai pentru aceea el poate lucra numai după ideile sale din veci. D-zeu fiind atât creatorul lumii, cât și autorul propriu zis al inspiratului tratat biblic despre creațiune, și desvoltarea lumii din acest tratat trebuie privită din punctul de vedere al ideilor divine. Cu alte cuvinte: Moise în lumina acestei concepții divine despre lume, descrie (zugrăvește) crearea lumii după ideile divine despre creațiune, cari idei într-o ordine progresivă, dela cele mai puțin perfecte și goale se urcă până la cele mai desăvârșite. În timp ce ideile divine nu sunt altceva decât o icoană a însăși ființei divine, primele 3 zile arată creațiunea icoanei pur mecanice a lui D-zeu, care culminează în creațiunea lumii plantelor, iar ultimele 3 sunt icoana ființei divine în cunoaștere și năzuințe; punctul culminant este creațiunea neamului omenesc.

În timp tratatul biblic despre creațiune reprezintă concepția teologică-estetică despre lume, științele naturale privesc originea lumii din punct de vedere fizic-material.

Astrologia, geologia și celelalte ne învață cunoașterea ființei materiale a tuturor existențelor. Din punctul de vedere teologic estetic datele științelor naturale numai într-o măsură au valoare, într-o măsură în ele găsim ajunse la expresiune diferitele idei divine. Stadiile de desvoltare ale scoarței pământului tocmai pentru aceea, n'au importanță în fața lui Moise, până ce pământul în desvoltarea lui n'a ajuns la un punct stabil, n'a ajuns la o formă în care să fie exprimată o idee vecinică a lui D-zeu. La fel stă lucrul și cu timpul fizic necesar desvoltării unui strat geologic. Milioane de zile și de ani, pretins de geologie autorul

inspirat de D-zeu le trece cu vederea. El își îndreaptă toată atențiunea numai asupra acelui moment, în care formarea unei anumite părți a lumii (spre exemplu formarea uscatului, formarea mărilor) a ajuns într'un astfel de stadiu, care poate fi privit drept o nouă formă de apariție a creațiunii, întruparea unei noi idei a eternului măestru. Acel moment este ziua biblică. Cele 6 zile biblice sunt 6 zile reale, istorice, rupte din șirul milioanei de zile, prin cari faptice a trecut creațiunea lumii. Ele reprezintă acele momente în progresiva dezvoltare a lumii în care se realizează nouile idei ale lui D-zeu. Noi nu avem deci a face în Hexaemeron cu un șir succesiv de 6 zile.

Prin teoria lui Minyon săptămâna creațiunii, înceată a mai fi un prototip al săptămânii omeneste.

Pe de altă parte așezarea articolului ebraic înaintea zilei a 6-a (I. 31) și a 7-a (II. 2) la care fapt Minyon se provoacă, nu ne silește să tragem concluzia, că primele 4 zile sunt prin lungi distanțe de timp despărțite între olaltă, și numai zilei a 6-a îi urmează imediat ziua a 7-a.)

Descrierea lui Moise privită din punct de vedere teologic estetic nu se potrivește absolut cu mentalitatea poporului iudeu de acum 3400 ani.

(Va urma).

Muntean

Almanahul studentimei din Cluj (1919—1929).

În număr destul de frumos, — aproape două mii, — studentimea clujană, „suflet din sufletul neamului“, — după cum însuși se numește — a participat la mărețul praznic dela Alba-Iulia, cetatea lui Mihai Vi-teazul.

Cu ocazia acestui praznic studentimea clujană, a editat și un „Almanah“ al tuturor societăților studentești, destul de voluminos și frumos tipărit. Acest Almanah prin contribuția celor mai de seamă foști conducători de ieri ai studentimei și a altor personalități din fruntea vieții publice românești cuprinde bucăți literare de o reală valoare.

În cele trei sute treizeci de pagini câte constituie acest Almanah, se pot distinge

trei părți, iar la urmă un supliment ca încheiere.

Partea primă e literară. În fruntea acestei părți e portretul Regelui *Ferdinand I.*, căruia-i urmează „Cuvântarea“ pe care defunctul Rege a rostit-o, cu ocazia inaugurării Universității românești din Cluj, la 2 Februarie 1920. Urmează apoi o cuvântare pe care I. P. S. S. Miron *Cristea*, Patriarh și înalt Regent a rostit-o în calitate de reprezentant al studenților români din Budapesta, la congresul studentesc dela Constanța în 1894.

Nu lipsesc, nici cuvintele de îndemn la lucru ale marelui dascăl al românilor N. *Iorga*.

Articolele următoare sunt, unele amintiri cari desgroapă trecutul atât în ce privește viața școlară, cât și extra-școlară, altele îndrumări date tinerilor de azi, scrise de foști conducători și membrii pe vremuri ai soc. „Petru Maior“.

În această parte a scris și P. S. S. Episcopul Nicolae *Ivan*, *Icoane din trecut*, arătându-ne un moment din trecutul școlii românești din Ardeal și felul cum foștii noștri conducători înțelegeau să selecționeze numărul mare al elevilor ce intrau în liceu, lăsând să absolve și să intre în viața publică numai elemente serios pregătite, concludând ca „*Oamenii noștri de școală ar putea învăța mult din această metodă practică de zeci de ani și să elimineze dela ordinea zilei chestia bacalaureatului, care a ridicat atâtea valuri de nemulțumire*“.

Păr. Dr. Seb. *Stanca*, care în anul 1903/904 a fost președinte al soc. „Petru Maior“, amintește în al său... „*An de criză*“ (1904) momentele pe care, împreună cu Oct. Goga și Ion Lupaș le-a petrecut în fața rectorului din Budapesta, Heinrich Gustav, când acuzați fiind de... „iredentism politic“ „li-se oprește activitatea societății, și când în declarația ce au dat, au declarat între altele... „*cultura tinerimei române din această țară nu poate fi un monopol al limbei maghiare*“.

Altul, Protoereul Dumitru *Antal*, revizor eparhial, ca ultimul președ. al soc. „Petru Maior“ la Budapesta, ne descrie gândurile de care erau conduși studenții în toamna anului 1918 — „*timp de aspră prigoană a românilor*“ — și ceea ce au realizat în acest an, apelul redactat către poporul ro-

¹⁾ Himmelaer „Nochmals der bibl. Schöpfungsbericht“ 43. cf. Fruchstorfer „Welschöpfung u. Paradies“ p. 34.

mân, din 22 Oct. 1918, care după sfatul mai marilor n'a fost publicat, pentru că să nu-și desvăluie astfel planul de luptă.

Cele scrise în aceste șire sunt o contribuție binevenită la trecutul societății mai ales că arhiva acestor ani (timpul războiului) nu există, și chiar dacă ar exista — după cum spune însuși autorul — „...cele ce le-am făcut noi în toamna anului 1918 și n'au fost scrise nicăiri și... prea puțin cunoscute“...

Afară de acestea, sunt încă multe lucruri frumos expuse și logic aranjate în partea literară a acestei opere, datorite dlor Iuliu Maniu, Oct. Goga, Alex. Vaida-Voevod, Alex. Ciura, Ion Lupaș, V. Goldiș, I. Agârbiceanu, Nicolae Drăganu, I. C. Cătuneanu, Liviu Rebreanu, Ion I. Moța, Emil Dandea, fost președ. tinerimei universit. din Cluj în 1918—1919.

Poezia încă își are reprezentanți în această operă. Măestrii cari au colaborat sunt T. Mureșan și Zaharia Bârsan.

Dacă cineva dorește să aibă o icoană clară despre viața studenției române de dinainte de război și să cunoască care a fost rolul acesteia în război, își poate satisface dorința cetind paginile acestor prețioși colaboratori.

*

În partea a doua a acestei opere se cuprinde istoricul și dările de seamă despre activitatea diferitelor societăți studențești dela Universitate, Academii și a Cercurilor regionale.

Șirul acestora se începe cu Soc. Acad. „Petru Maior“ (1862—1929) al cărei istoric atât de frumos, e scris cu multă măiestrie și pricepere de studentul Oct. F. Popa. În acest senz continuă toate celelalte societăți și cercuri 27 la număr.

Studenția clujană — după 1918, — grupată în jurul acestor societăți, — cei dela centru aici, iar cei dela cerc. reg. la periferie — a dus cuvântul și învățătura românească în cele mai depărtate colțuri ale Ardealului binecuvântat de D-zeu.

Această parte e înfrumșetată și cu diferite clișee, cari prezintă un deosebit interes, căci reprezintă vederi și oameni din toate unghiurile Ardealului, ba chiar și din Vechiul Regat.

Partea a treia a acestei opere cuprinde un rezumat a celor... „Zece ani de viață studențească la Cluj“. Trecutul din aceasta decadă e primit și din punct de vedere critic, iar ca ideal pentru viitor studenția însuși promite că „*Departate de agitațiile politice, dar mereu naționalistă, va munci și în viitor pentru binele țării. Va munci în Universitate, pentru a putea lupta și învinge în viață*“.

E necesar acest lucru, căci numai așa va putea fi tinerimea folositoare națiunii din care face parte.

În această parte e cuprinsă și darea de samă a Soc. academice „Credința ortodoxă“ a studenților noștri teologi din Cluj.

Ca supliment se publică „Răspunsul la cârtirea care s'au dat persoanei lui P. Maior autorului Istoriei vii pentru începutul Românilor în Dachia“, a dlui G. Bogdan-Duică care prezintă o valoare literară însemnată pentru critica modernă în ce privește perioada „școlii latiniste“.

*

Studenția din Ardeal, care abia acum începe a se întări pe bazele solide ale culturii, a făcut acesteia o surpriză — și totodată și un dar — prin editarea acestui „Almanah“, — *probabil unic în felul lui în întreaga literatură română*, — care poate servi urmașilor drept mărturie despre cece s'a făcut în trecut.

Studenția muncește, acest lucru, mai presus de toate, îl dovedește „Almanahul“ în care se oglindește întreaga ei viață în cadrele și înafară de Universitate.

Dornicii de a cunoaște mai de aproape sufletul unei bune părți din elita noastră intelectuală, să-l cumpere. Nici când nu vor regreta acest fapt.

Ion Alun.

88	CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE	88

Protopopiatul Luduș.

Soarele părea că-și aruncă cu mai multă putere razele, peste bătrânele bărne ale bisericii din parohia Găbud în dimineața zilei Sf. Impărați Constantin și Elena, zi în care s'a ținut conferința preotească a tractului Luduș.

La ora 8 $\frac{1}{2}$, s'a început serviciul divin, cu binecuvântarea dată de însuș neobositul păr.-protopop, continuându-se cu tot fastul unui adevărat serviciu cu sobor. La sfârșitul sf. Liturgii rostește predica pr. D. Biji, având ca temă: „Mântuirea prin Biserica creștină“, predică bine susținută și foarte frumos împodobită cu citate din sf. Scriptură și pilde vii din viața de toate zilele, arătând documentat, că mântuirea nu vine prin părăsirea adevăratei învățături creștine și trecerea la diverse secte cu pretinsă viață morală-exemplară; nu vine prin ocuirea și disprețuirea bisericii, ci numai prin credința și faptele bune, propovăduite de și în biserică cu adevărat conservatoare a ortodoxiei. În acest senz, foarte potrivit a fost exemplul lui Noe, ale cărui fapte bune și credință l-au dus la mântuirea și izbăvirea de potop, prin barca purtată pe valurile potopului, în tot timpul cât a durat.

Serviciul divin se încheie printr'un parastas în memoria decedatului preot Natanael, un vrednic slujitor al altarului și se încoronează cu o scurtă dar mișcătoare cuvântare rostită de păr.-protopop, în care dsa accentuiază felul în care trebuie să se respecte sufletele celor plecați din lume, și apostrofează neatenția ce li se dă cimitirelor, acestor dormitoare — cum le numeau vechii greci, — unde dorm moșii și strămoșii noștri, somnul vecinicie, punând în fața ascultătorilor deosebita considerație și venerație, ce alte neamuri au pentru morții lor.

După serviciul divin se deschide conferința intimă în prezența tuturor preoților participanți, și după ce păr.-protopop scoate în evidență greutatea misiunii noastre și dă conferințelor preoțești calificația de ușurătoare întru câtva a acestei greutăți, se aduc în discuție chestiuni liturgice, atât teoretice cât și practice, aceasta pentru a se ajunge cât mai curând posibil, la o uniformă oficiere a tuturor serviciilor în întregul tract, evitându-se astfel consfăturile în timpul serviciilor — deci sub ochii poporului — cu privire la: cădit, vohod, ieșirea cu sf. daruri, etc.

Incepând dela ora 2 $\frac{1}{2}$ se continuă ședința — întreruptă prin luarea mesii — cu lucrarea dată de Ven. Cons. Eparhial: „Situația religioasă-morală a parohiei“.

Cetindu-se trei lucrări numai, se constată ca rele predominante în parohiile noastre: 1. Abuzul de băuturi alcoolice, pentru care în unanimitate se primește părerea, de a se face apel la autoritățile civile, pentru a aplica taxe și sancțiuni severe; 2. Pericolul sectanților, pentru care păr.-protopop îndeamnă pe toți preoții să țină conferințe populare anti-sectare, mai ales cu ocazia cercurilor religioase și 3 marele număr de concubini, provenit din cauză că organele civile spun celor cununați, că actul civil este totul, iar cel religios benevol, pe câtă vreme și unul și altul au; și trebuie să aibă aceiaș însemnătate.

Nu fără oare care regret o spun, că ședința are ocazia să se încheie cu o vie discuție asupra preotului din Cheța, pentru care preoțimea participantă hotărăște, să se înainteze Ven. Cons. Eparhial o cerere iscălită de toți preoții din tract, care — în rezumat — să cuprindă următoarele: Întru cât preotul se va fi făcut vinovat de acuzațiile ce i se aduc atât de opinia publică, cât și de ziaristică, să fie scos din slujbă altarului, cel puțin din cuprinsul Eparhiei Clujului, dându-i-se astfel satisfacție preoțimei conștiente, cum și opiniei publice, iar criminalii să fie pedepsiți conform legilor civile.

La ora 4 poporul, care fusese anunțat din biserică, se adună în localul școlii, pentru a asculta conferința populară a preotului Leon Sava: „Credința ortodoxă ca putere de viață în trecutul neamului românesc“, deschisă cu câteva cuvinte introductive de păr.-protopop.

Conferențiarul arată că poporul nostru, fiind o viță nobilă — romană — altoită pe un trunchiu viguros — al Dacilor — în toate s'a arătat dealungul veacurilor, vrednic urmaș al acestor două popoare. Născându-se creștin, și-a păstrat — cum nici unul altul — credința, cu toate valurile de năvăliri ce au venit asupra-i, cu toate atacurile catolice, cu toate încercările protestante. Credința ortodoxă l-a îndemnat pe Ștefan cel Mare să ridice atâtea biserici și mănăstiri câte victorii repurta, credința ortodoxă i-a întărit pe Români din Ardeal, ba mai mult, i-a oțelit, pentru a rezista Ungurilor, cari cu orice preț voiau ca ei să nu mai existe ca națiune. După ce

înfiează fapta înșelatului de promisiuni și apostatului Atanasie, de acum 228 de ani, încheie cu un frumos apel către popor, pentru păstrarea credinții moștenită dela înaintașii, cari cu atâtea jertfe au menținut-o intactă.

Preoțimea urmată de acelaș popor, în corpore, se îndreaptă apoi către biserică, unde se oficiază vecernia cu aceiaș solemnitate dinainte de amiază. Serviciul vecerniei se încheie cu predica rostită de pr. Andrei Eftimie: „Munca, izvor de fericire, în opunerea cu lenea, izvor de păcate“, după care păr.-protopop mulțumește, în numele tuturor, poporului, pentru atențiunea ce a arătat-o față de conferință, și-l îndeamnă să păstreze cu sfințenie cele ce le-a auzit, căci rare sunt ocaziile de această natură.

Pr. Andrei Eftimie.

CRONICA

Î. P. S. Sa Patriarhul Miron, înalt regent, săptămâna trecută a fost bolnav. Boala fiind trecătoare, repede a trecut în convalescență și apoi în deplină însănătoșare, pe care i-o dorim din toată inima.

Congresul Ligei culturale la Cluj. În 22 și 23 luna curentă își va ținea Liga culturală congresul general aici în Cluj. Prezența dlui profesor N. Iorga la acest congres îi va da o strălucire deosebită. Comitetul face pregătiri pentru serbări frumoase și impunătoare. Intelectualii noștri din orașele și satele din jur pot avea fericitul prilej de a asculta corul Săliștenilor, în seara din 22/VI.

Sfințire de biserică. Duminecă, în 30 Iunie a. c. se va sfinți biserica nou zidită în parohia Poșaga de jos din tractul Lupșei — din sudoarea bunilor și evlavioșilor creștini de acolo. Actul sfințirii îl va îndeplini însuși P. S. S. Episcopul nostru. Programul îl vom publica în numerii proximi.

Aviz! Episcopia are la Sângeorz băi, 3 camere disponibile. Preoții cari reflectează plătesc numai 1000 Lei lunar de cameră. A se informa la Episcopie.

Congresul internațional de agricultură s'a ținut în București, în zilele acestor

culturii. Congresișii vor cerceta și Clujul și Academia de agricultură cu produsele ei. tea, cu delegați din toate țările lumii, debătând chestiuni de mare importanță pentru reglementarea legală și practică a agri-

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 3951—1929.

A V I Z

În curând va ieși de sub tipar „Enciclopedia Română Minerva“. Va cuprinde aproximativ 1000 pagini, peste 1500 clișee, numeroase ilustrațiuni, planșee, hărți, etc. Costul unui exemplar este de 1400 Lei, plătitibil la apariție. Această „Enciclopedie“ este o operă importantă de cultură românească, mai ales pentru intelectualii noștri dela sate, dornici de învățătură. Comandele se pot face la adresa „Enciclopedia română Minerva“ Cluj, Strada F. David 10.

Cluj, la 7 Iunie 1929.

Consiliul Eparhial.

Nr. 300—1929.

1—3

C O N C U R S

Pe baza decisiunii Consiliului eparhial Nr. 1137/1929, se publică concurs nou cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Renașterea“, pentru întregirea *parohiei a II-a de clasa primă (I.) din Târgu-Mureș*, pe lângă venitele următoare:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială primită prin reforma agrară, 32 jug. (24 arător și 8 jug. cositor) în hotarul comunei Cotuș, depărtare de 10 km. dela Tg.-Mureș.
3. Venitele stolare uzitate.
4. Relut de cuartir 12.000 (douăsprezece mii) Lei anual.

Alesul va fi îndatorat: *a)* a îndeplini toate funcțiunile în și afară de biserică săptămânal în mod alternativ cu primul paroh-protopop, pe care este obligat a-l suplini ori de câte ori va fi trebuință; *b)* a catehiza elevii dela toate școalele primare, dela școala de arte și meserii și pe ucenicii de meserii; *c)* a îndeplini serviciile pastorale la penitenciarul și la spitalele de Stat.

Concurenții la acest post își vor înainta

cererile instruate cu toate documentele, conform regulamentului pentru parohii, subsemnatului oficiu protopopesc și cu prealabila încunoștințare a acestuia, se vor putea prezenta și în parohie spre a cuvânta, a sluji sf. liturgie și a face cunoștință cu credincioșii.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Târgu-Mureș, la 14 Maiu 1929.

Oficiul protop. în conțetegere cu Consil. parohial.

Stefan Rusu, protopop.

Nr. 3660/1929.

„A p r o b a t“.

Cluj, la 11 Iunie 1929.

Consiliul Eparhial.

Nr. 101—1929

1—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh din parohia cl. II. *Heria*, din protopopiatul Luduș, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

Salar dela Stat.

Sesiune parohială 28 jug. pământ productiv.

Casă parohială și grădină.

Stola îndatinată.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererile cu documentele prescrise oficiului nostru în termenul fixat, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Luduș, la 31 Maiu 1929.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Romul Popa, protopop.

Nr. 676—1929.

1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia cl. I. *Mănăstireni I.*, din protopopiat. Huedin, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu un supraedificat.
2. Sesiune parohială 32 jug.
3. Stola uzitată.
4. Întregirea salariului dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Huedin, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în conțetegere cu consiliul parohial din Mănăstireni.

A. Muntean, protopop.

Nr. 203/1929.

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. I. *Miluan*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, constătătoare din 2 camere, birou, culină, cămară, pivniță, supraedificate economice, grădină.

2. Sesiunea parohială, constătătoare din 38 jug. arabil și fânaș, 4 jug. pădure pentru combustibil.

3. Una zi de lucru dela fiecare familie, cca 160 familii.

4. Venitele stolare obicinuite în aceste părți.

5. Întregirea dela stat a salariului preoțesc.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis la oficiul nostru, și cu prealabila noastră încuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Unguraș, 31 Maiu 1929.

În înțelegere cu consiliul parohial din Miluan.

Protopop I. Ghiurișan.